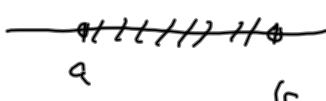

Reelle tall . Kap 2 i Kalkulus

Reelle tallene betegnes vi med $\mathbb{R}$.
De vanligste delmengdene er intervaller:

$$[a, b] = \{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x \leq b\} \text{ - lukket intervall}$$

$$[a, \infty) = \{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x\} \text{ - lukket}$$

A horizontal line with a tick mark at 'a' and an arrow pointing to the right. The word 'lukket' is written above the line.

$$(-\infty, b] = \{x \in \mathbb{R} \mid x \leq b\} \text{ - lukket}$$

Åpne intervaller:

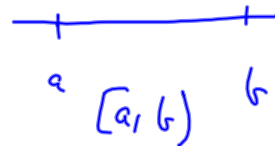
$$(a, b) = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x < b\}$$

$$(a, \infty) = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x\}$$

$$(-\infty, b) = \{x \in \mathbb{R} \mid x < b\}$$

Halåpne intervaller:

$$(a, b] = \{x \in \mathbb{R} \mid a < x \leq b\}$$

Tallverdi tegn

Tallverdien til et tall a er definert ved

$$|a| = \begin{cases} a, & \text{hvis } a \geq 0 \\ -a, & \text{hvis } a < 0 \end{cases}$$

$$|2| = 2, \quad |-2| = 2, \quad |0| = 0$$

Merke at $a \leq |a|$, $-a \leq |a|$, $|a| = \max(a, -a)$

Trekantulikheten

$$|a+b| \leq |a| + |b|$$

for alle $a, b \in \mathbb{R}$

Beris: Vi vet at $a \leq |a|$, $b \leq |b|$

Da er $a+b \leq |a| + |b|$.

På samme måte $-a \leq |a|$, $-b \leq |b|$

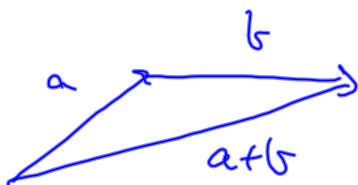
Så $-(a+b) = -a-b \leq |a| + |b|$

Men $|a+b| = \max(a+b, -(a+b))$

Dermed er $|a+b| \leq |a| + |b|$

Hvorfor heter det trekantulikheten?

Hvis a og b er vektorer har vi

$$|a+b| \leq |a| + |b|$$

Rasjonale og irrasjonale tall.

Et reelt tall x som kan skrives $x = \frac{a}{b}$ der a og b er heltall, kalles et rasjonalt tall.

Mengden all alle rasjonale tall betegnes

$$\mathbb{Q}. \quad \mathbb{Q} = \left\{ \frac{a}{b} \mid a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0 \right\}$$

$$\mathbb{Z} = \{ \dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots \}$$

$$\mathbb{Z} \subset \mathbb{Q}.$$

Et reelt tall som ikke er rasjonalt sies å være irrasjonalt.

Sætning 2.2.1. Hvis x og y er
rasjonelle tall så er $x + y$, $x - y$, xy
og x/y ($y \neq 0$) også rasjonelle tall.